

Beogradske Novine

Izlazni
dnevno u jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Prodaje se:
u Beogradu i u krajevima za-
posjednim od carsko i kra-
jevskih četa po cijeni od
u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-
Hercegovini i Dalmaciji po
cijeni od 8 h
Ivan ovog područja 12 h
Ogled po cijenama

Pretpлата:
za 1 mjesec u Beogradu i u
krajevima zaposjednim od
od carsko i krajevskih četa K 100
u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-
Hercegovini i Dalmaciji K 200
Ivan ovog područja K 300

Uredništvo: BEOGRAD, Vuk Karadžića ul. 18. Telefon broj 67. — Upravni
primanje oglaš i pretplate: Keca Mihajla ul. broj 25. Telefon broj 21

Br. 279.

BEOGRAD, ponedjeljak 20. novembra 1916.

Godina II.

RATNI IZVJEŠTAJI.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 19. novembra.

Istočno bojište:

Južno krilo snaga, koje stoje pod vrhovnom zapoviješću general-pukovnika nadvojvode Karla, izvojevalo je u toku posljednjih dana potpun uspjeh. Trupe armije generala pl. Falckenheyna a izvojevaše sebi u bitci kod Targujua u izlazu iz planina i juče, zajedno sa kolonom, koja nadire u dolni Matru prodiriješe do željezničke pruge Verčiorova-Craiova. Uzalud je bio rumunjski žilavi otpor, koji je naročito našao izraza jugoistočno od Targujua u ogorčenim protivnapadima. I austro-ugarske i njemačke snage, koje nadiru s objiju strana rijeke Alute (Alta) dostigle su uz neprestanu upornu borbu planinskih rijeku. One su juče prešle liniju Colimanesi-Suici. I ovdje, kao god i sjeverno od Campolunga propadoše rumunjski napadi. Od 1. novembra zarobljeno je u Vlaškoj 189 rumunjskih časnika, 19.338 ljudi, a zaplijenjeno 26 topova, 17 kara i 72 mašinske puške. Na istočnom erdeljskom bojištu, jugo-istočno od Tölgyesa, bavarške čete iz vojske generala pl. Arza odbiše jedan ruski napad.

Dalje na sjever nema značajnijih događaja.

Talijansko bojište:

U dolini Vipave južno od Biglije osvojen je i posljednji jedan talijanski rov. Zarobljeno je 4 časnika i 120 ljudi.

Jugo-istočno bojište:

Nema ničeg novog.

Zamjenik glavnog generalnog stožera
pl. Höfer, podmaršal.

izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 19. novembra.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Ruprechta bavarskog:

Vatra koja od nekoliko dana traje protiv naših položaja obostrano Ancre činila je vjerovatnim, da će se engleski napadi produžiti. Konjica, koja se juče pojavila iz neprijateljskog fronta i silno pojačana vatra, koja je rano u jutru otpočela, nagovještavalo je nov veliki pokušaj za prodor. On se završio engleskim krvavim neuspjehom i donio im je samo na malo mjesta neznačajno zadobijanje prostora. Čete, koje su se borile pod zapovjedništvom generala Fuchsa i baruna Marschala, uporno su protivnapadima prkosile engleskim jurišima. Mi smo potisnuti jugozapadno od Serre u Grandcourtu i sa nekoliko tačaka južno sela i nalazimo se u pripremljenom položaju na južnoj obali Ancre. Sve ostale položaje 12 km širokog fronta, koji su ponavljano napadani, održale su naše hrabre čete, ili su ih protivnapadom povratile. Jaka je vatra francuskog topništva predhodila napadima, koji su na sjeverozapadnoj ivici šume St. Pierre Vaast slomljeni.

Istočno bojište:

Front maršala princa Leopolda bavarskog.

Nema ništa osobitog.

Front general-pukovnika nadvojvode Karla:

Istočno doline Putna i planine Györgyö odbile su bavarške čete napade jakih ruskih snaga južno od Hagyeša.

Naše operacije na erdeljskom južnom frontu od kraja oktobra uzele su namjeravani tok. I pored jakog odpora rumunjskog ipak su njemačke i austro-ugarske čete izvojevale izlaz iz planinskih uzina u vlašku ravninu. U borbi kod Targujua i probijene su jake

rumunjske snage između Iju i Gilorta i pretrpile su neobično velike gubitke, u gonjenju naše su čete dospjele do željezničke pruge Orsova—Kraiova. Pokušaji neprijatelja, da nas sa svježim uvedenim snagama obuhvati, propali su. Južno od klanca Crvenog tornja, naše su čete prešle drum Calimnesti—Suoi. Cjelokupni plijen devete vojske od 1. do 18. novembra iznosi 189 časnika, 19.338 vojnika, 26 topova, 17 municionih kola i 72 mašinske puške.

Balkansko bojište:

Front maršala pl. Mackensena: Na frontu Dobrudže izvidničke čarke.

Mačedonsko bojište:

Pošto je protivniku pošlo za rukom, da i dalje napreduje na visu 1212 sjeveroistočno Čegela, njemačko-bugarske čete zauzele su jedan položaj sjeverno od Bitolja, prema tome je Bitolj napušten.

Prvi zapovjednik glavnog stana
pl. Ludendorff.

Pitanje mira.

Američke težnje u posredovanju za mir.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Köln, 18. novembra.

Prema saopštenjima iz pouzdanog, nezavisnog diplomatskog izvora „Basler Nationalzeitung“ potvrđuju, da se sad doista od strane neutralnih država smjera jedan pripremljeni korak u posredovanju za mir; u tom se pitanju između tih neutralnih država već vrši izmjena misli. Zaračene stranke su pod svima okolnostima odbile prijedlog o primirju za vrijeme trajanja tih pregovora o pogodbi, koje će nastupiti tek onda, kad se sile budu već u nekoliko sporazumile. Njemačka je, kako se vidi, voljna da napusti Belgiju i da garantuje njeno ponovno vaspostavljanje kao državne jedinice pod uslovom, da izvjesne neutralne države zajedno sa njemačkom, da će Belgija u buduću voditi prema Njemačkoj jednu blagonaklonu politiku, koja će biti oslobođena svakog spoljnog uticaja. Uz izvjesne ustupke u kolonijama Njemačka bi napustila i sve zaposjednute francuske oblasti. Najteže je riješenje pitanja o kolonijama, pa se s toga očekuju teške nesuglasice između Engleske i Njemačke.

Njemački odziv.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Berlin, 18. novembra.

Na vrlo primjetan način bavi se „Vossische Zeitung“ sa saopštenjem „Basler Nationalzeitung“-a. Taj list piše: U želju raznih neutralnih država kao i predsjednika Wilsona, da se svjetskome ratu učini kraj, posredovanjem za mir, ne treba ni najmanje sumnjati. Šta više, može se očekivati da će se u tome smislu uskoro učiniti i stvarni prijedlog. Ali je sumnjiva samo revnost, kojom se, prije no što je u opšte i učinjen prvi korak, ističu na prvom mjestu baš ustupci, koje će Njemačka učiniti. Vrlo je nevjerojatno, da će Njemačka sebi u naprijed tako vezati ruke. Od neprijatelja zavisi, kako će Njemačka postupiti sa zaloga: koje su joj, blagodareći uspjehu oružja, pale u ruke. Izvjesno je, da Njemačka neće pasti u pogriješku, da učini sa svoje strane opredjeljene izjave prije, no što bude neprijateljima po volji, da zasjednu za zeleni sto.

Što raznim neutralima izgleda, da je već došlo doba za posredovanje, to se jasno vidi i iz samog ratnog stanja. Prije ofenzive na Sommi je bilo u inostranstvu rasprostrto mišljenje, da će ipak nastupiti neki obrt. Danas je cio svijet morao steći uvjerenje, da je tačno njemačko tvrdjenje: Oni neće nikad prodrjeti! Rat je svakako dostigao svoj vrhunac i prešao ga je. S toga se ukorenjava među neutralima osjećaj, da se bliži psihološki trenutak za posredovanje. Ali je od prvog koraka do cilja još dosta daleko.

Donji dom o trajanju rata.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

London, 18. novembra.

Parlamentarni saradnici listova upozoruju na to, da je najkarakterističnije u jučerašnjim debatama donjeg do-

ma, bilo opšte mišljenje, da će rat još dugo trajati. Naročito je Sir John Simon naglasio činjenicu, da je odlika Engleske, što će ona do kraja da izdrži.

Njemačka.

TRGOVACKE PODMORNICE.

Atentat na „Deutschland“.

Kb. Berlin, 19. novembra.

(Američki brzojav kabelom). Prema „Vossische Zeitung“ francuski listovi donose saopštenja listova, da je atentat uzrok sudaru „Deutschland“-a sa teretnim brodom. Jedan motorski brod pokušao je da dohvati „Deutschland“, ali je „Deutschland“ izmakao i pri tome je udario o teretni brod. Dalje se javlja, da uhapšen jedan čovjek, koji je htio da prenese na „Deutschland“ izvjesnu količinu baruta. „Deutschland“, koji je samo neznatno oštećen, u kratkom će vremenu biti u stanju da otputuje.

Tužba protiv „Deutschland“-a.

Kb. Newhaven, 19. novembra.

Vlasnici broda, s kojim se „Deutschland“ sukobio, podnijeli su tužbu protiv „Deutschland“-a. Oni čine njemačku trgovinsku podmornicu odgovornom za propast njihovog broda i posade.

Hindenburgovo pismo.

Kb. Berlin, 19. novembra.

Maršal pl. Hindenburg je uputio slijedeće pismo državnom kancelaru: „Gospodinu državnom kancelaru! Vaša preuzvišenost je saopštila moje pismo od 27. septembra saveznom vladama, kojim sam se zavjetovao, da ću potpomoći blagodarni posao ureda za ratnu ishranu. I tom je prilikom potkrijepila od moje strane izjavljenu želju. Na moje iznenađenje ja sam vidim, da se u listovima o njemu govori, da ja naredbe na polju narodne ishrane prosto kao štetne osudjujem. To ne odgovara moje gledištu. Bez prepirke se ne može. To vrijedi i za riješenje pitanja o ishrani naših radničkih snaga. Ali je za uspjeh na tome polju od odlučnosti, to da u tome učestvuju svi oni, koji se rukovode osjećajima dužnosti prema domovini. Naročito može na polju narodne ishrane neobično mnogo učiniti svesrdno sudjelovanje cjelokupnog seljačkog svijeta. Svaki na svome mjestu mora dati ono, što može odvojiti. Ja vrlo mnogo vjerujem u oprobano patriotsku volju njemačkoga privrednika, a da bi mogao i posumnjati u uspjeh njihovog rada na objašnjavanju. Vašoj preuzvišenosti biću blagodaran, ako ovo moje mišljenje predate javnosti radi znanja“.

Hindenburg, s. r.

Rusija.

Burna sjednica u Dumii.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Berlin, 18. novembra.

Kako se „Lokalanzeiger“-u javlja iz Kopenhagena, po petrogradskim brzojavima izlazi, da je prva sjednica dume bila vrlo burna.

Prije svega su četrdeset članova naprednjačkog bloka dume izjavili, da istupaju iz bloka, koji je do sad činio većinu i to s toga, što se uprava bloka protivila, da u svojoj programatičnoj izjavi primi zahtjev o ustanovljavanju jedne parlamentarne vladavine. Međutim je programatična izjava, bez toga zahtjeva sadržala još i oštru kritiku protivu vlade. U njoj se veli, da vlada prenebrgava interese naroda, da se ona uvijek dopunjuje ljudima, koji nose na sebi još i veće pogriješke nego li njihovi predhodnici. Važno pitanje o snabdjevanju životnim namirnicama zapustila je vlada na najgrđji način. Cijela Rusija trpi u oskudici životnih namirnica. Zemstva i javni činovnici izgubili su odavna već odlučnost da uzmu učešća na radovima za domovinu. Cijela je štampa ugušena.

Vodja kadeta Miljukov oštro je napao rusku diplomaciju i vladu. Miljukovljeva je kritika bila toliko poražavajuća da njegov govor nije ni ušao u zvaničan izvještaj o toj sjednici dume. Cijela je дума saslušala njegov govor sa najvećom pažnjom.

Ruski gubicl.

Kb. Berlin, 19. novembra.

„Lokalanzeiger“ javlja iz Züricha: Posljednji izvještaj kijevskog središnjeg izvještajnog ureda o ruskim gubicima završuje se sa cjelokupnim gubitkom od

870.288 poginulih, ranjenih i nestalih od 1. jula 1916. U tom broju ima 91.531 časnika, među ovima 55 časnika letaća. Među časnici nalaze se jedan general i tri potpukovnika. U spisku ima već i saopštenja o borcima u Dobrudži te se iz toga vidi, da su ruske vojne formacije imale krvavih gubitaka u borbama u Dobrudži.

Velika oskudica sapuna.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Stockholm, 19. novembra.

Intendantura ruskog ministarstva vojnog objavljuje da su iscrpljene mjere rezerve u sapunu tako da se u bolnicama već osjeća velika oskudica u njemu.

Trgovački skandal.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Stockholm, 19. novembra.

Čitav niz ruskih firmi upleten je u skandale radi prevara i spekulacija. Državni tužilac tražio je otvaranje krivične istrage nad firmama za proizvodnju naftne i masl. Vojne vlasti u Moskvi naredile su tačan pregled poslovnih knjiga sviju firmi, koje se bave pamučnom trgovinom.

Austro-Ugarska.

Stanje carevog zdravlja.

Kb. Beč, 19. novembra.

Izdat je slijedeći izvještaj o stanju zdravlja Nj. Veličanstva: U stanju Nj. Veličanstva nastala je tolika mala popravka, što je temperatura u jutru iznosila 36,6 stepeni a do u večer se popela samo na 37,7. Subjektivno stanje kao i rad srca stalno dobri. Car je u toku dana primio prvog maršala dvora kneza Montenuova, prva dva generalna adjutanta Paara i Bolfrasa, šefa careve kancelarije baruna Schiesla, odjelnog predstojnika pl. Daruvaraya i ministra predsjednika Körbera, čija je audijencija trajala čitav sat.

Lični ljekar dr. Kerzls. r.

prof. dr. Ortner s. r.

Poljska kraljevina.

Protest ostalih saveznika.

Kb. Ženeva, 19. novembra.

Prema jednoj vijesti Havasovog ureda, talijanska, engleska i francuska vlada su u vezi sa održanom konferencijom u Parizu riješile, da svojim predstavnicima kod neutralnih vlada naredbe da podnesu protest protivu izjava Njemačke i Austro-Ugarske odnosno Poljske. Protest je potpuno saglasan objavljenom protestu ruske vlade.

Italija.

Poginuli i umrli viši časnici.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Lugano, 19. novembra.

Prema prvatnim objavama umrli su posljednjih dana generaleutnant Ferediti i general Merli, a poginuli su potpukovnik Armand, majori Alinei, Finchi, Ribotti, Taddi i Liberanome.

Žrtve u Padovi.

Kb. Rim, 19. novembra.

„Agenze Stefani“ konačno utvrđuje broj palih žrtava prilikom letačkih napada na Padovu sa 86 mrtvih i 20 ranjenih. Osam je porodica potpuno uništeno. Broj poginulih ljudi, među njima i nekoliko vojnika, veći je no što je prvobitno bio označen.

Engleska i kolonije.

Velike bure.

Kb. London, 19. novembra.

Reuter javlja: Silna bura, koja bjesni nad britanskim ostrvima, počnila je ogromne štete, naročito na irskoj obali. Nekoliko je brodova potopljeno i nasjelo. Drugi su znatno oštećeni potražili sklonište u pristaništima. Mnogi ljudi su se utopili.

Francusko-engleska ofenziva.

Izjava Briandova u senatu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Zürich, 18. novembra.

Prema saopštenju milanskih listova saopštio je ministar predsjednik Briands u senatu, Francuska ima osnovane nade, da će iduća godina doneti mir. Vojnički zadatci, koje imaju još da posvršavaju saveznici, a naročito Francuska, biće najteži od svih dosadanih ovoga rata.

Povrijedjena švajcarska neutralnost.

Kb. Basel, 19. novembra.

Švajcarska brzopjavna agencija javlja o povrijedi švajcarske neutralne oblasti od strane jedne letilice: Istragom je utvrđeno da je to bila jedna francuska letilica. Plavo-bijelo-crvene koture na površini aparata zapazio je jedan naš stražar.

Grad i okolica.

Naimevanje časnika opštine grada Beograda.

Odukom Glavne Vojne Generalne Gubernije u Srbiji, a shodno zakonu o opštinama za Srbiju, utvrđen je za predsjednika opštine grada Beograda d sadanji predsjednik g. Dr. Vojislav Veljković biv. ministar i narodni poslanik.

Istom odlukom imenovan je i zastupnik predsjednika kao i dva kmeti opštine grada Beograda. Za zastupnika predsjednika opštine postavljen je g. Aleksandar Nemanjić, dosadnji sekretar opštine grada Beograda i biv. šef brodarskog društva; a za kmetove g. Luka Pavičević dosadnji šef takseno-parskog odsjeka i Kosta Stajić dosadnji šef ekonomata opštine grada Beograda.

Gospoda su već o tome naimevanju dobila i svoje dekrete — zvaničnu potvrdu o svome postavljenju, a juče prije podne u 11. časova predsjednik opštine g. Veljković položio je i svoj pismeni za vjet na ruke šefa političkog odjeljenja Glavne Vojne Gubernije, a gosp. da: zastupnik predsjednika Nemanjić i kmetovi: Stajić i Pavičević položili su svoje pismene zavjete na ruke zastupnika zapovjednika mosne brane grada Beograda i komandanta upravnog odjeljenja gospodina potpukovnika Neumana. Sva su gosp. položila zavjet, propisan prema zakonu o opštinama, od strane Glavne Vojne Gubernije, kojima se obavezuje: da će svim zapovjedima vojnih oblasti pokoravati, za dobro opštine ponajboljem znanju i snazi, brinuti se i ništa ne poduzimati protiv ratne sile.

Ovim posljednjim činom naimevanje opštinskog časnika potpuno je završeno i gospoda su uvedena u dužnost u punoj svojoj snazi.

Gospodin Veljković je zauzimao i ranije položaj predsjednika opštine grada Beograda, a i gosp. da: zastupnik predsjednika Nemanjić kao i kmetovi također su bili na vidnijim mjestima opštine grada Beograda, te daju nade, da će i u buduću poslovni opštine grada Beograda teći pravilnim tokom.

Posljednji rok za predaju robe na ladji.

Prvo c. k. povlašćeno Dunavsko parobrodsko društvo saopštava slijedeće odnosno ovogodišnje obustave saobraćaja sa robom. Prijem robe za i sa stanica Regensburg, Pasava (Passau), Linz, Korneuburg, Nussdorf, Beč, Požun, (Pozsony), Gjur (Raab, Győr), Budimpešta, Zemun i Beograd kao i cjelokupni teretni saobraćaj na šlepovima vršice se i dalje do dalje naredbe. Rokovi obustave toga saobraćaja za pojedine stanice naročito će se objavljivati. U saobraćaju sa svima ostalim mjestima, a u koliko nije već za pojedine stanice određen raniji rok obustave, obustava prijema robe biće 25. novembra o. g.

Zvanične objave.

Objava.

Prinudna uprava, naredjena naredbom c. i. k. vojne glavne gubernije Odj. 9. pod br. 13.400 nad firmom R. H. Markus, Beograd-Terazije 30 opet je dignuta naredbom c. i. k. vojne glavne gubernije, odj. 8, br. 9440/1916.

C. i. k. zapovjedništvo mosne brane i grada Beograda. Upravno odjeljenje.

Razne vijesti.

Ibsen kao — slikar.

Dok svaki iole obrazovani čovjek zna za Ibsena kao slavnog norveškog književnika-realistu, sjećajući se u najmanju ruku imena njegovih glavnih djela, slabo zna, da slavni pokojnik u mladim godinama bio po malo i slikar. Sada se naime u Christianiji na jednoj licitaciji prodaju dvije slike, za koje sin čuvenog pisca, g. Sigurd Ibsen sin, njegov otac, da ih je u mladosti radio njegov otac. Kako veli Ibsenov sin, njegov otac kao upravnik pozorišta često sam skicirao toalete i pozorišne dekoracije, pa mu se tako probudila ljubav ka amaterskom slikarstvu. Slike u pitanju su dva bezazlena, početnička radnja akvarelčića koji predstavljaju norveške pejzaže. No zbog imena pišečeva, one će se svakako prodati po cijenu kakvog van Dukovog djela.

